

บริษัท นอร์ธเทิร์น ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

วิธีการปฏิบัติงาน	เรื่อง :วิธีการวัดเปอร์เซ็นต์เกลือ	หน้า 1 ของ 17
รหัสเอกสาร : WI-QC-30	วันที่ประกาศใช้ : 20 กุมภาพันธ์ 2556	แก้ไขครั้งที่ : 04
จัดทำโดย :	ทบทวนโดย :	อนุมัติโดย :
หัวหน้าแผนกควบคุมคุณภาพ	ผู้จัดการฝ่ายประกันคุณภาพ	ตัวแทนฝ่ายบริหารคุณภาพ

1. ผู้ปฏิบัติพนักงานควบคุมคุณภาพ

2. วิธีการวัดเปอร์เซ็นต์เกลือ มี 2 วิธี

2.1วิธีการตรวจวัดเปอร์เซ็นต์เกลือ โดยวิธี Automatic Potentionmetric Titrator

เป็น: การไตเตรท โดยใช้เครื่องมือที่มีวัดผลการเพื่อทำให้การไตเตรทได้ผลที่ถูกต้องแม่นยำมากยิ่งขึ้น ประหยัดสารเคมี การรายงานผลเป็นไปตามมาตรฐาน

หลักการ : Automatic Potentionmetric Titrator เป็นการวิเคราะห์ หาปริมาณสารโดยอาศัย การวัดปริมาตรของ สารละลายมาตรฐาน (Titrant) ที่ทราบความเข้มข้นแน่นอน ซึ่งจะทำปฏิกิริยาพอดีกับสารที่ต้องการหาปริมาณ (Titrand)โดยจะวัดค่าการเปลี่ยนแปลงของความต่างศักย์ไฟฟ้า ของตะกอนที่เกิดขึ้น เมื่อถึงจุดสมมูล (End point) ในปฏิกิริยาตกตะกอน (Precipitation) ดังปฏิกิริยา ที่เกิดขึ้น

สารเคมีที่ใช้และเครื่องมือ

1. 0.1M AgNO₃

2. NaCl 99%

3. เครื่องไตเตรท

ขั้นตอนการเตรียมสารเคมี

0.1 M AgNO₃

ก. ชั่ง AgNO₃ มา 16.987 กรัม ใส่ในปิกรเกอร์

ข. ค่อยๆละลายด้วยน้ำกลั่น

ค.ปรับปริมาตรให้ครบ 1 ลิตร ในขวดปรับปริมาตร

หน้าที่ 2

ง. เก็บในขวดสีชา และคำนวณค่า Factor

จ. ระบุวันที่เตรียม และวันหมดอายุ โดยมีอายุการเก็บนาน 2 เดือนนับจากวันเตรียม

การคำนวณค่า Factor

ก. ชั่ง NaCl 99%มา 0.03 -0.05 กรัม. ใน ปิกรเกอร์ ด้วยเครื่องชั่งละเอียด

บริษัท นอร์ธเทิร์น ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

ข. ตวงน้ำ 50 ml ใส่ในบีกเกอร์

ค. นำไปไทเทรตกับ 0.1 M AgNO_3 ที่เตรียมได้ ด้วยเครื่อง Auto titrator

วิธีการวัด (MOHR METHOD) โดยใช้เครื่อง Autotitrator

1. เปิดตัวอย่างมา 2 มล. ใส่ลงในขวดปรับปริมาตรขนาด 100 มล.
2. ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่น ให้ครบ 100 มล.
3. ปิดจุก เขย่า
4. เปิดสารละลายตัวอย่างที่ปรับปริมาตรแล้วมา 5 มล. ใส่ในบีกเกอร์
5. ตวงน้ำ 50 ml ใส่ในบีกเกอร์
6. นำไปไทเทรตกับ 0.1 M AgNO_3 ที่เตรียมได้ ด้วยเครื่อง Auto titrator
7. การคำนวณ

$$\% \text{ NaCl} = \frac{t \text{ (ml)} \times 0.1 \text{ M (AgNO}_3\text{)} \times \text{Factor} \times 58.44 \text{ (MW NaCl)} \times 20 \text{ (dilution)}}{10 \times m \text{ (ปริมาตร)}}$$

เมื่อ ; t = ปริมาตรที่ไทเทรตได้ (ml)

Factor = ค่า Factor ของ 0.1 M AgNO_3

หมายเหตุ : การทำ 2 ซ้ำ แล้วค่า %NaCl ที่ไทเทรตได้มีค่าห่างกันเกิน 0.20% ให้ทำซ้ำอีก 1 ครั้ง
แล้วนำค่าที่ใกล้เคียงกัน 2 ค่ามาเฉลี่ย

วิธีการวิเคราะห์หาเกลือ อ้างอิง ตามวิธีมาตรฐาน AOAC (2000) 971.27

วิธีการทำ Standardization

กรณีเตรียมสาร 0.1 M AgNO_3 ใหม่ ให้ทำการ หา Factor ใหม่

1. กดปุ่ม Rinse

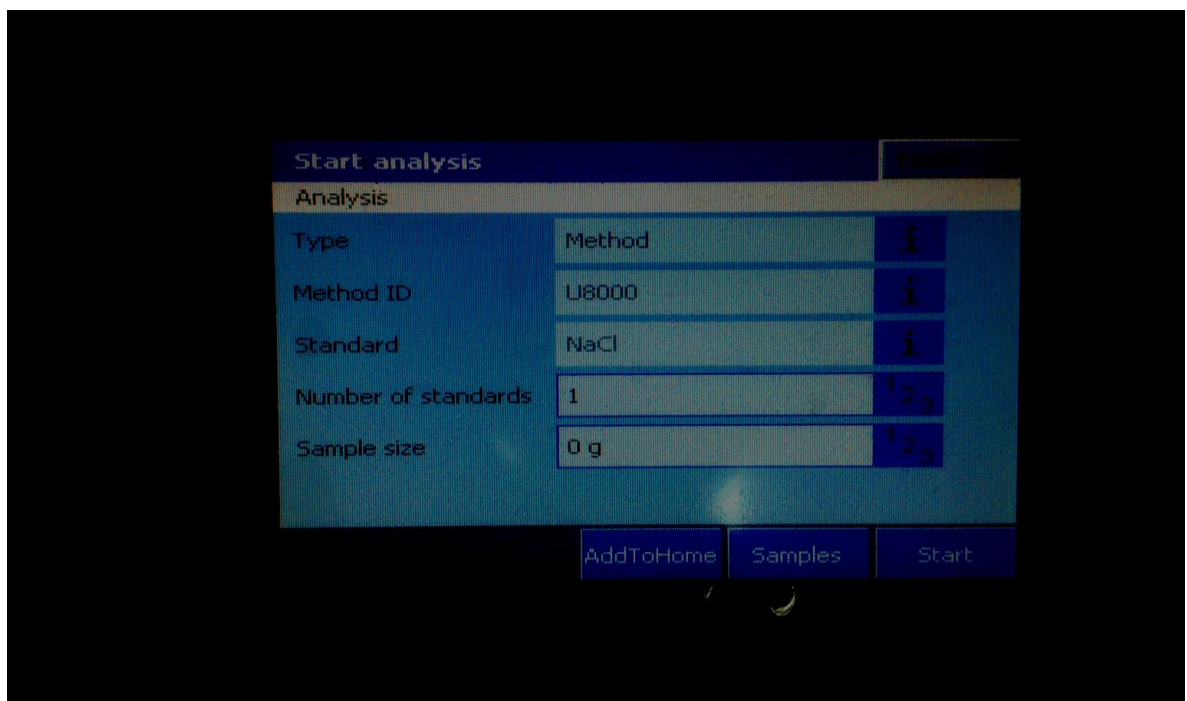
บริษัท นอร์ธเทิร์น ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

2. กด ปริมาณ สาร ที่ทำการไล้ทิ้ง 2 ครั้ง

3. กด Standard AgNO_3

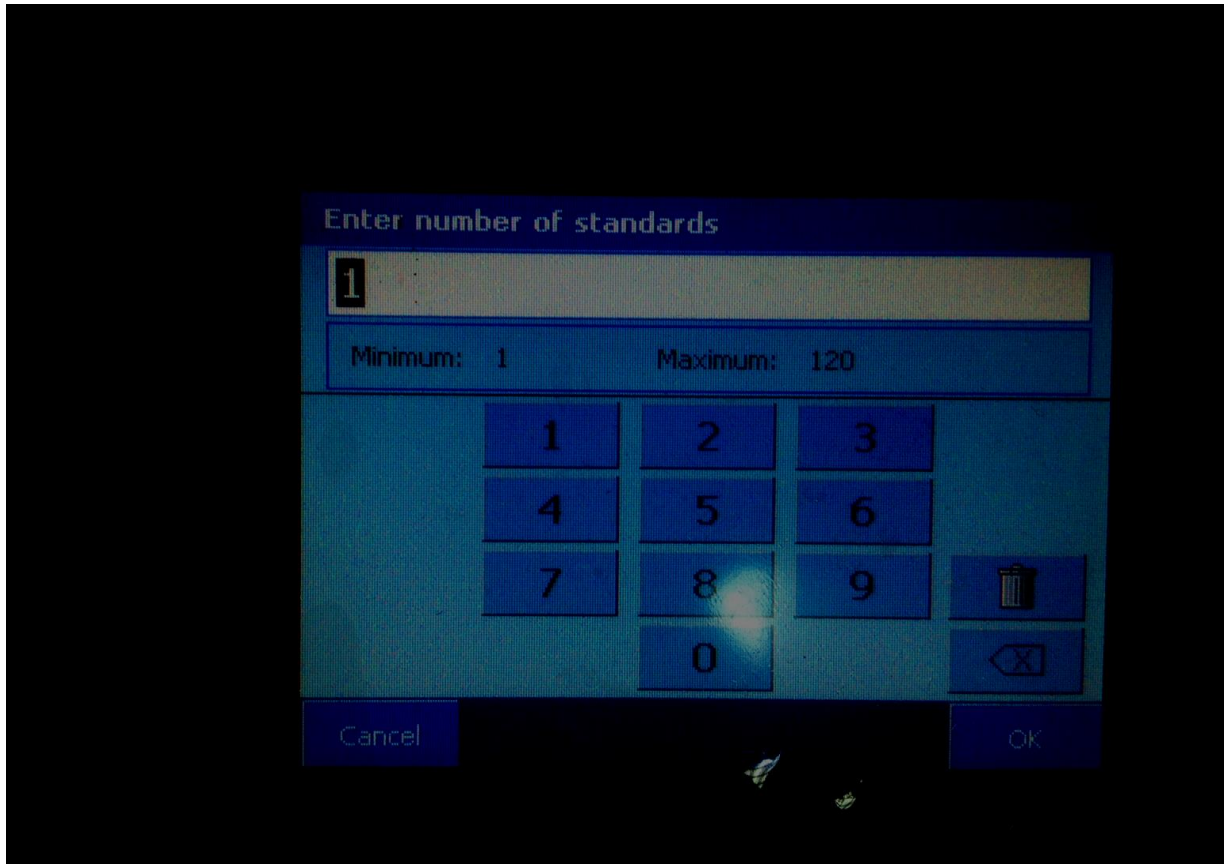
2. หน้าจอ Start analysis

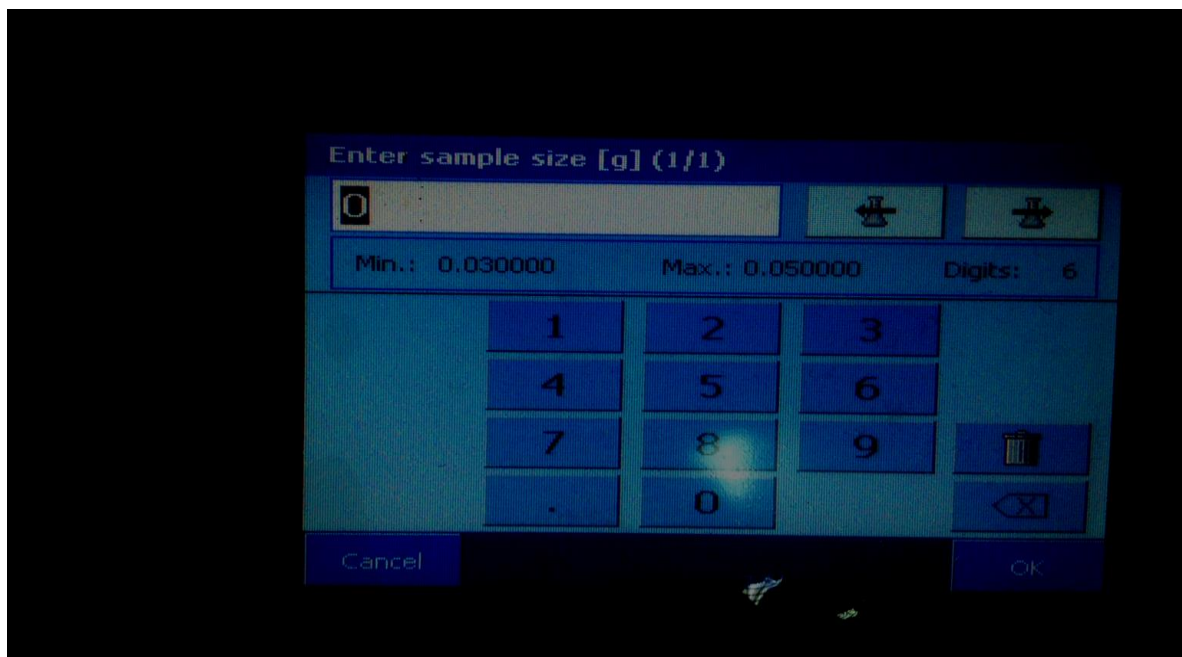
3. ป้อนจำนวน ตัวอย่าง ในช่อง Number of Standard และกด OK

บริษัท นอร์ทเทอรัน ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

4.ป้อนน้ำหนัก NaCl ระหว่าง 0.03 -0.05 กรัม ในช่อง Sample size แล้วกด Ok

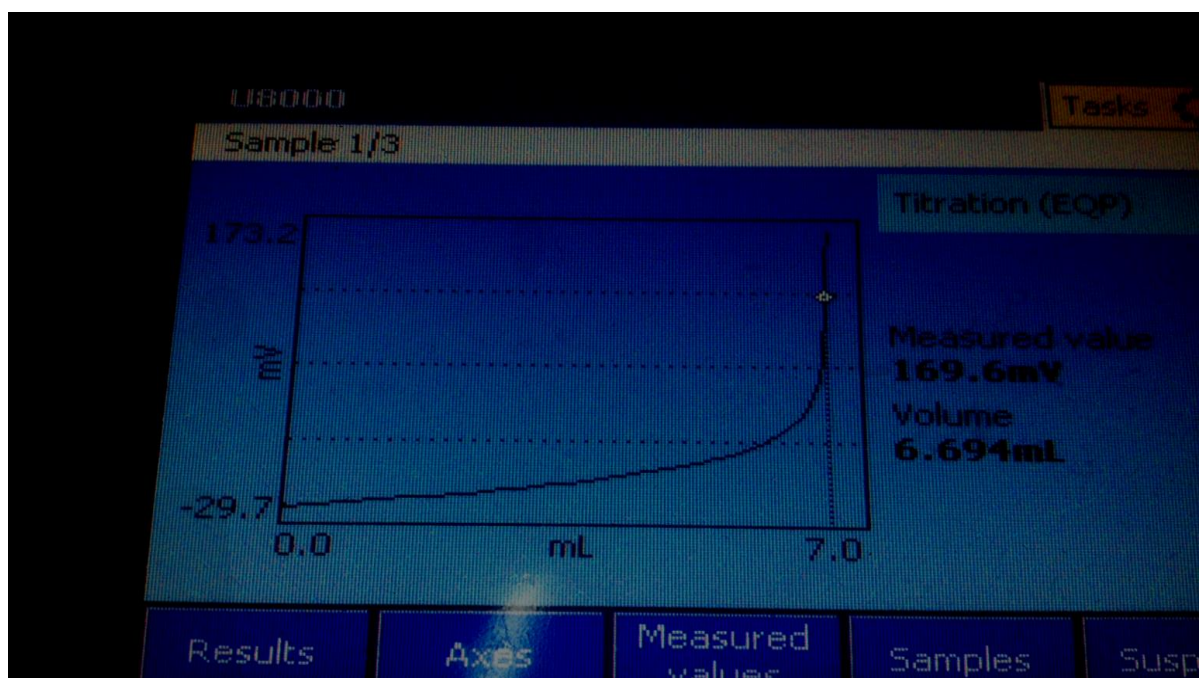
บริษัท นอร์ธเทิร์น ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

หน้าที่ 5

5..กลับมาที่หน้าจอหน้าจอ Start analysis และ กด start

6. กราฟ จะขึ้น รูปตัว S แลจะขึ้นจุดยุติของการไตเตรท

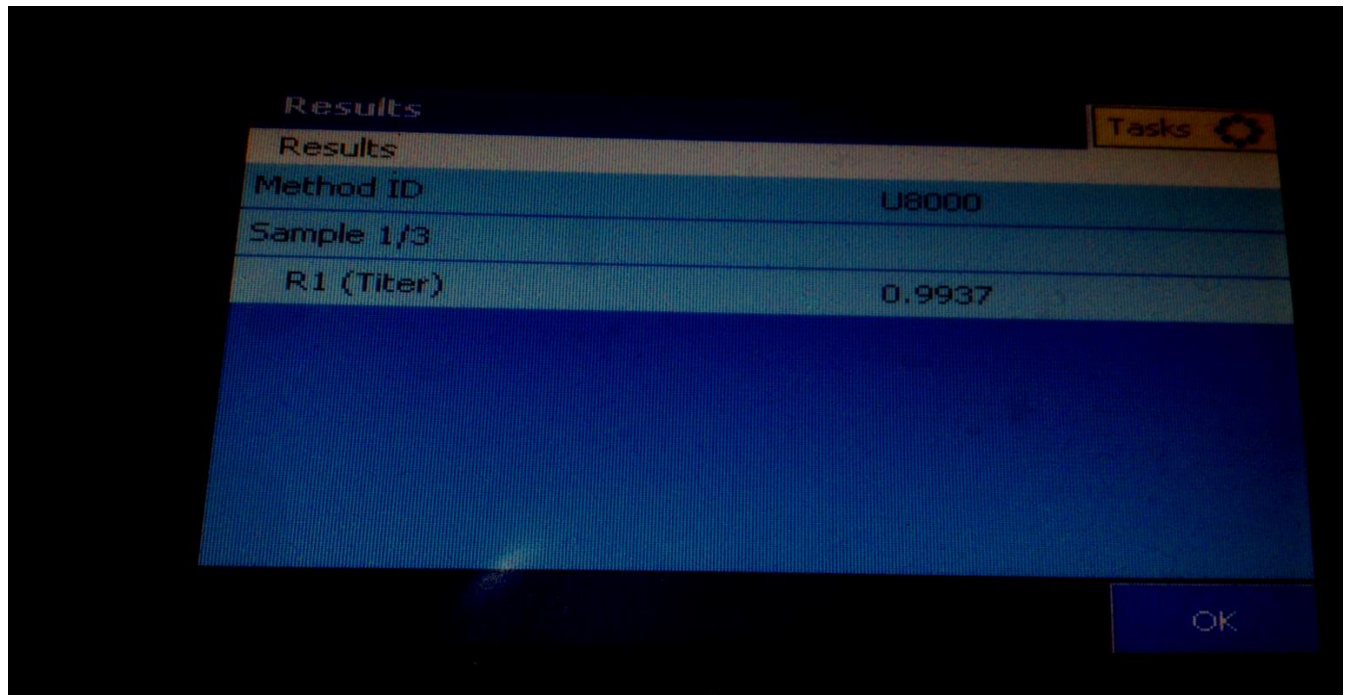

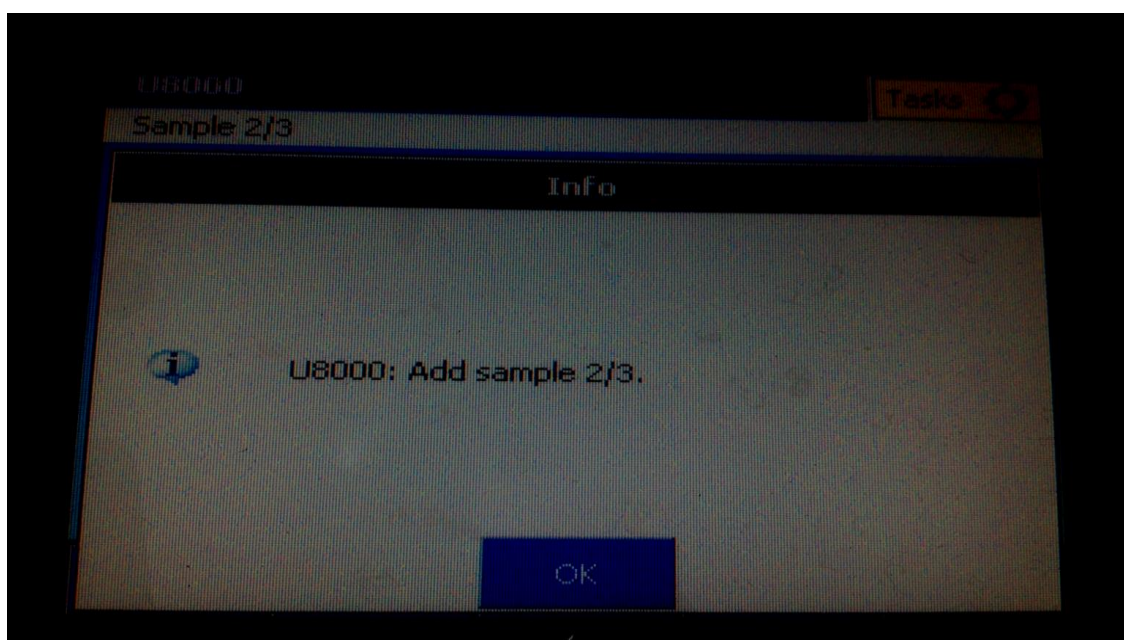
บริษัท นอร์ธเทิร์น ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

หน้าที่ 6

7. หน้าจอแสดงผล การไตเตรท และ กด OK

8. ใส่ ตัวอย่าง NaCl ตัวที่ 2 และที่ 3 ต่อไป หน้าจอ จะแสดง Add Sample ใส่ตัวอย่างก่อนแล้วกด OK

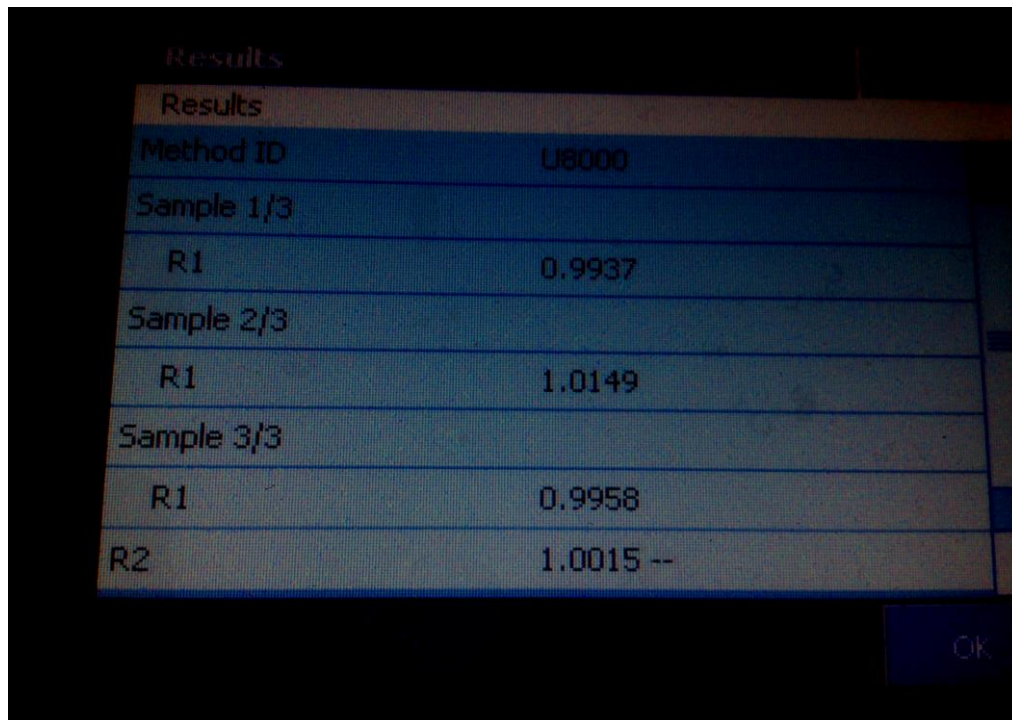

บริษัท นอร์ทเทอรัน ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

หน้าที่ 7

9.เมื่อได้รตรท ครบ 3 ตัวอย่าง หน้าจอจะแสดงผล ทั้งหมด แล้วกด OK และจะโชว์ค่า Factor คือ R2

The image shows a digital scale display with a blue background and white text. The display shows the results of a calibration process. At the top, it says 'Results' in red. Below that, it shows 'Method ID' as 'U8000'. Then, it shows 'Sample 1/3' with 'R1' and a value of '0.9937'. Next, it shows 'Sample 2/3' with 'R1' and a value of '1.0149'. Then, it shows 'Sample 3/3' with 'R1' and a value of '0.9958'. Finally, it shows 'R2' with a value of '1.0015 --'. At the bottom right, there is an 'OK' button.

Results	
Method ID	U8000
Sample 1/3	
R1	0.9937
Sample 2/3	
R1	1.0149
Sample 3/3	
R1	0.9958
R2	1.0015 --

บริษัท นอร์ทเทอรัน พุด คอมเพล็กซ์ จำกัด

หน้าที่ 8

วิธีการวัด โดยใช้ เครื่อง Autotitrator

1. เปิดเครื่อง USP ก่อนและต่อ Handy Drive หรือ Printer ช่องด้านหลัง แล้วกด ปุ่มเปิด-ปิด ที่ตัวเครื่อง จากนั้น หน้าจอขึ้น การไตเตรท ด้วยสาร 0.1 M AgNO_3 กด OK

2. กด Rinse สาร ก่อนใช้งาน กรณีมี ฟองอากาศ ในสายยาง จากนั้นกดหน้าจอ Sample

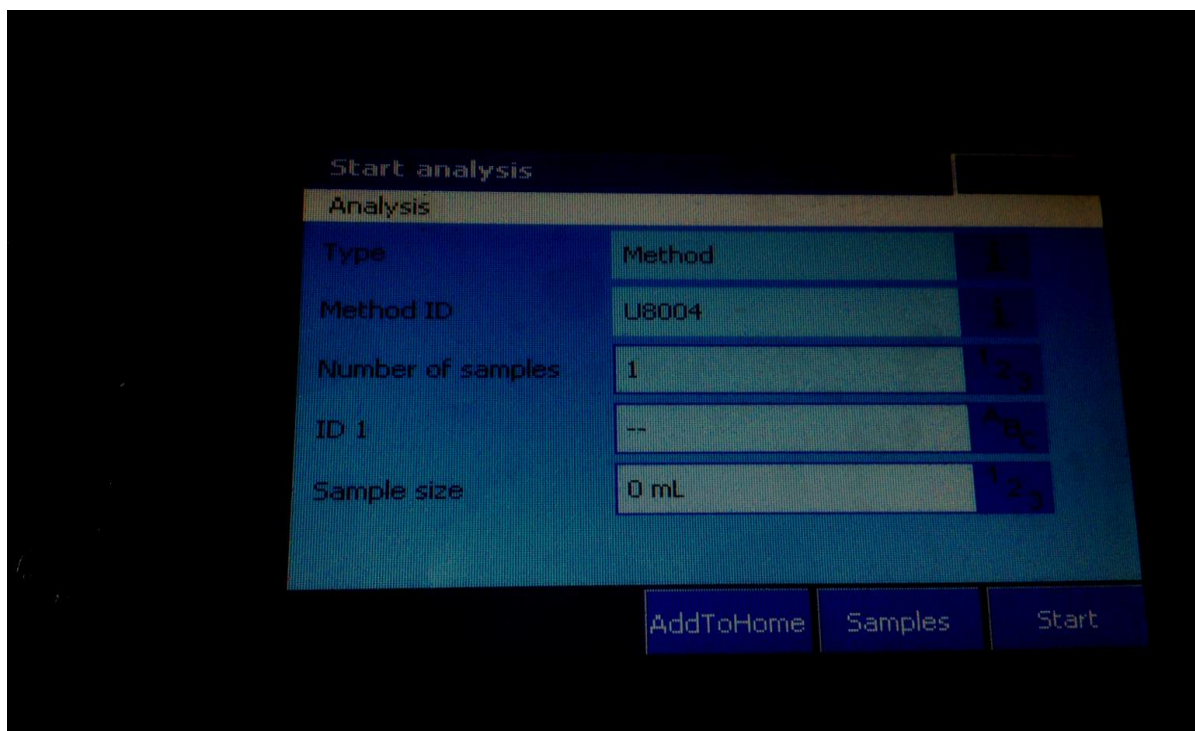

บริษัท นอร์ธเทิร์น ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

หน้าที่ 9

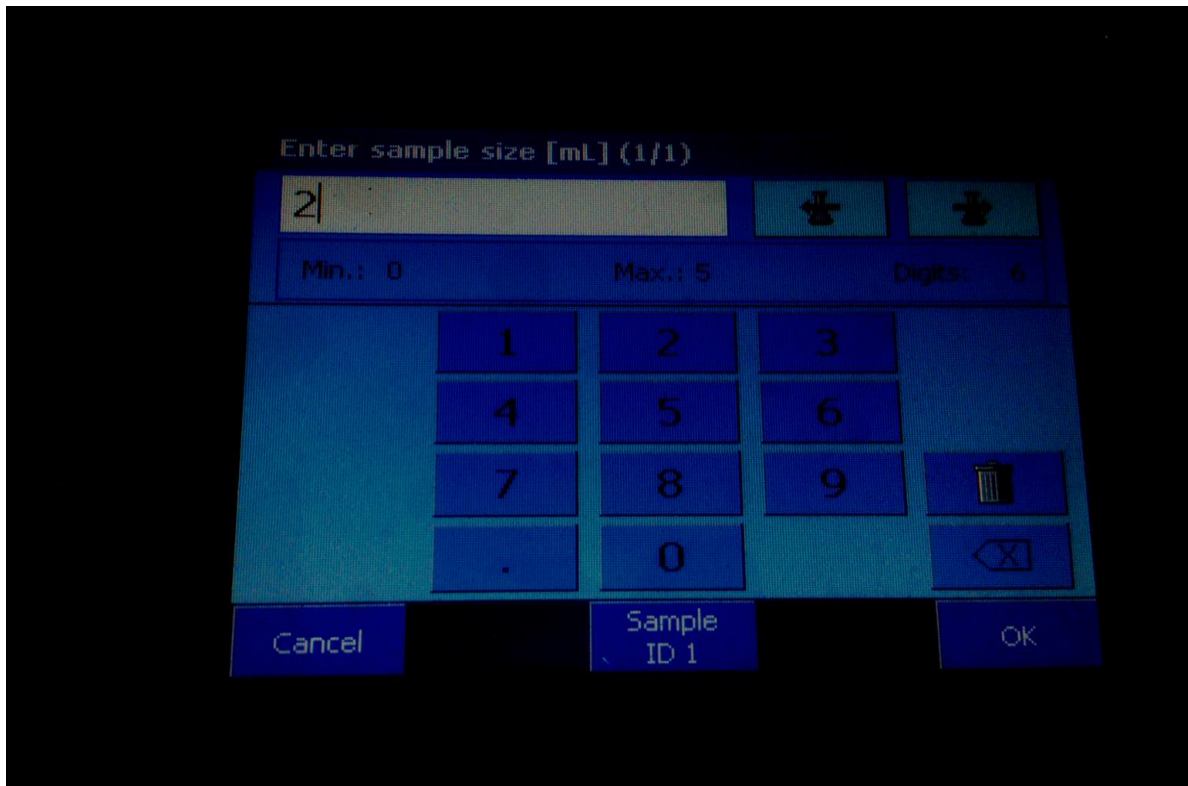
3.กต Sample Size

บริษัท นอร์ทเทอรัน พุด คอมเพล็กซ์ จำกัด

4.หน้าจอ Enter sample Size ใส่ 2 และกด OK

หน้าที่ 10

5.กลับมาหน้า Start Analysis

กด Number of Sample คือ จำนวนตัวอย่างที่ตรวจ เช่น 2 ตัวอย่าง 6 ตัวอย่าง

บริษัท นอร์ธเทิร์น ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

Start analysis

Analysis

Type	Method	1
Method ID	U8004	1
Number of samples	1	1 2 3
ID 1	--	A B C
Sample size	0 mL	1 2 3

AddToHome Samples Start

6 ใส่จำนวน ตัวอย่าง แล้ว กด OK

Enter number of samples

3

Minimum: 1 Maximum: 120

1	2	3
4	5	6
7	8	9
	0	

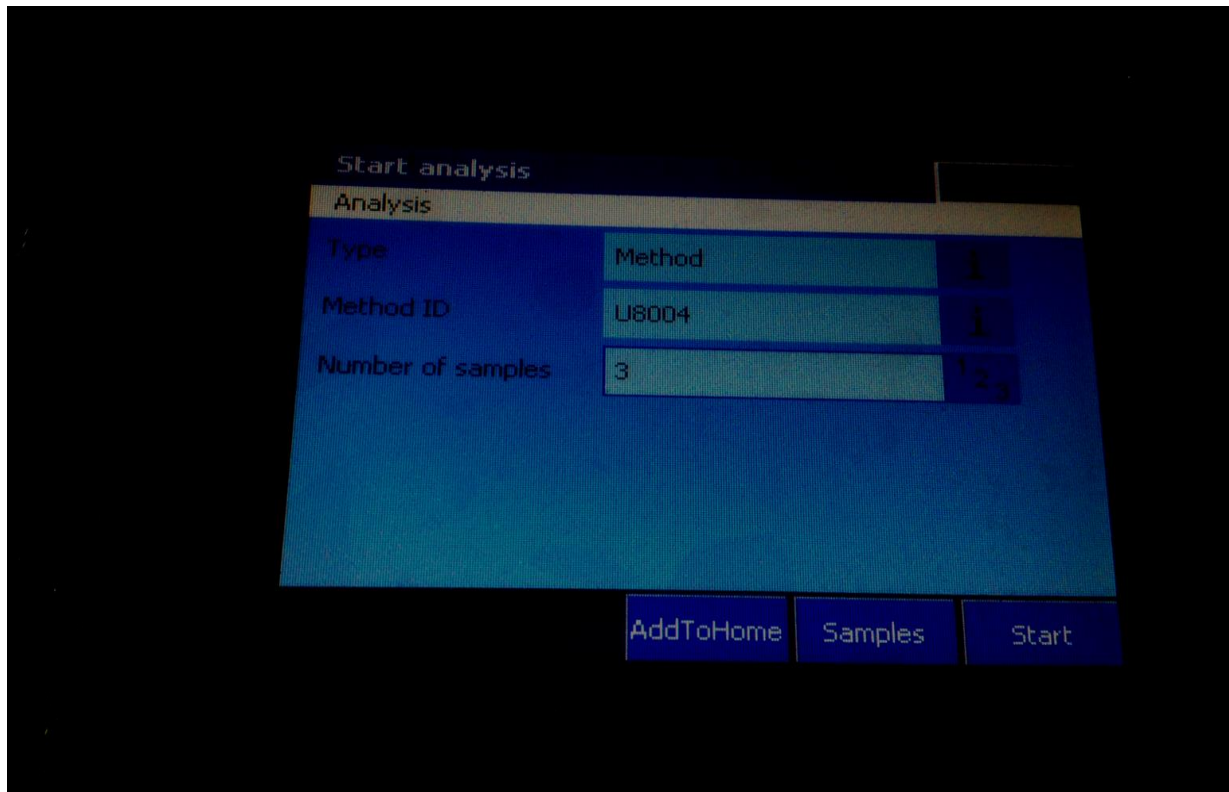
Cancel OK

7. กลับหน้าจอ Start analysis และกด Start

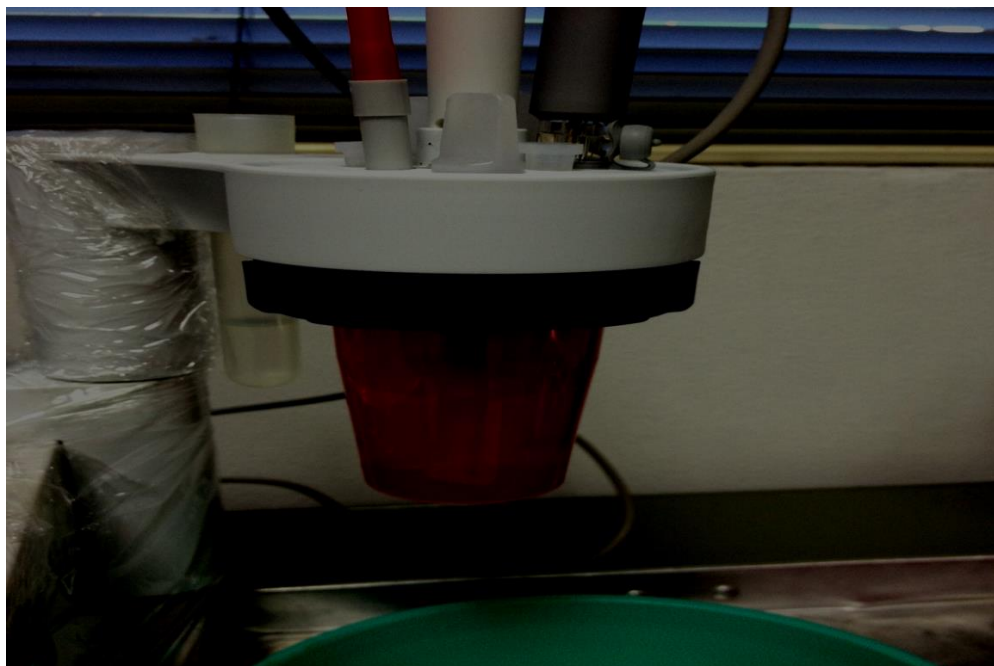

บริษัท นอร์ทเทอรัน ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

8. ใส่ตัวอย่าง และ จุ่ม Electrode ทุกครั้ง

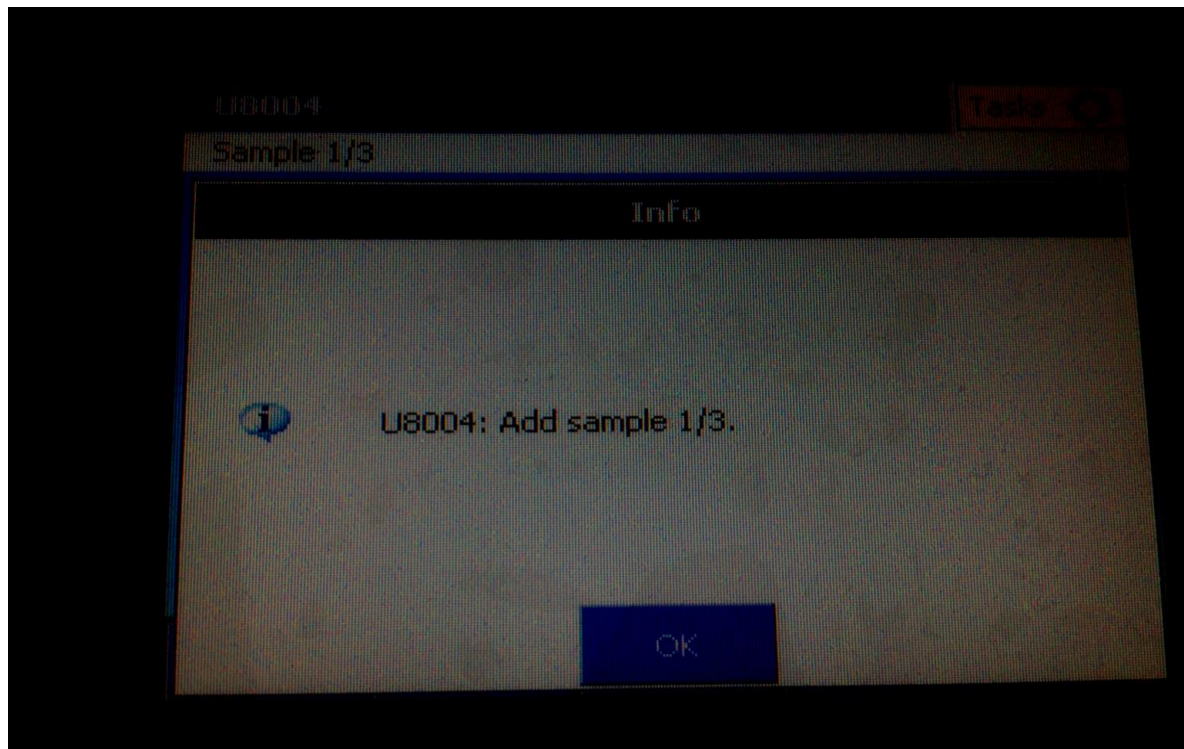

9. เมื่อใส่ตัวอย่างเสร็จ กด OK

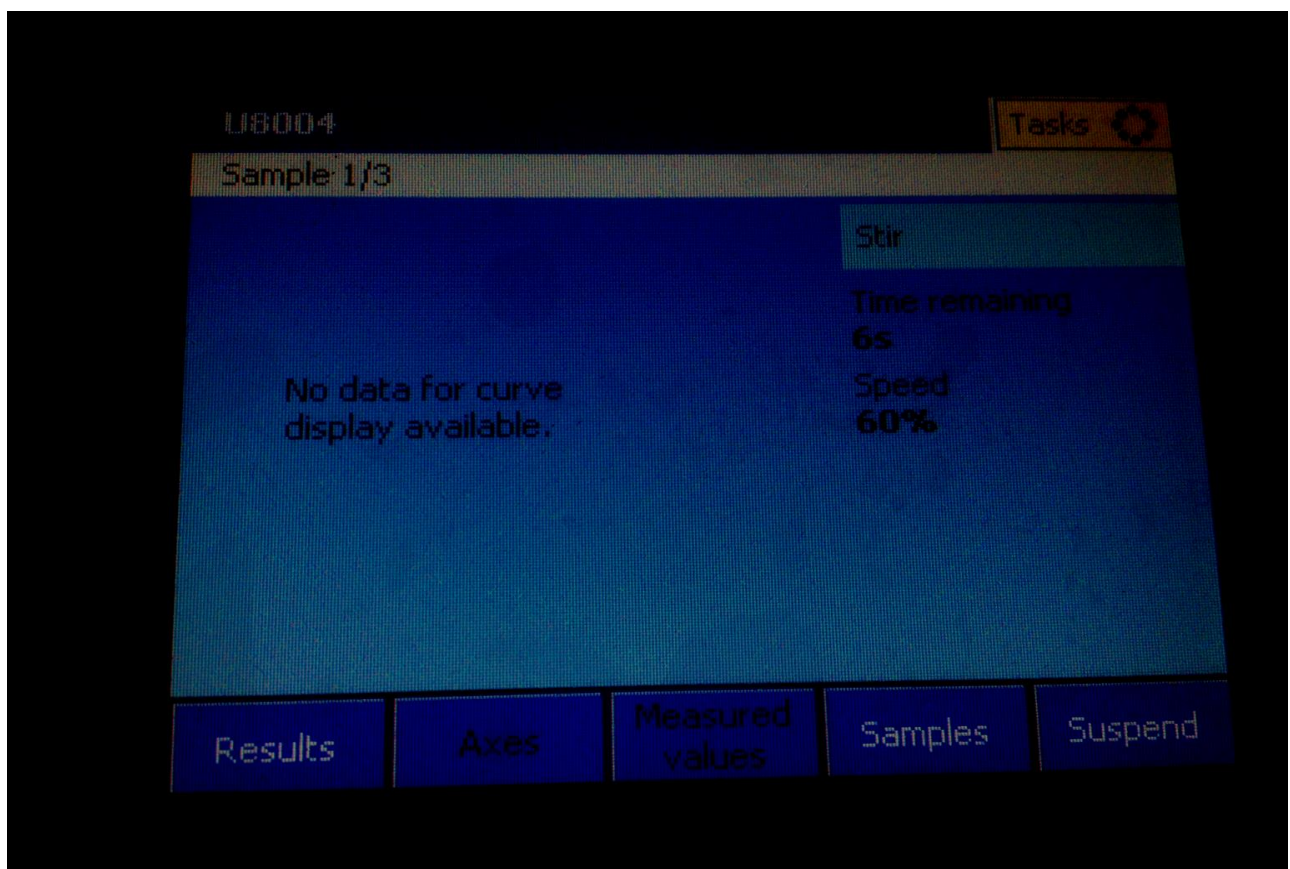

บริษัท นอร์ธเทิร์น ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

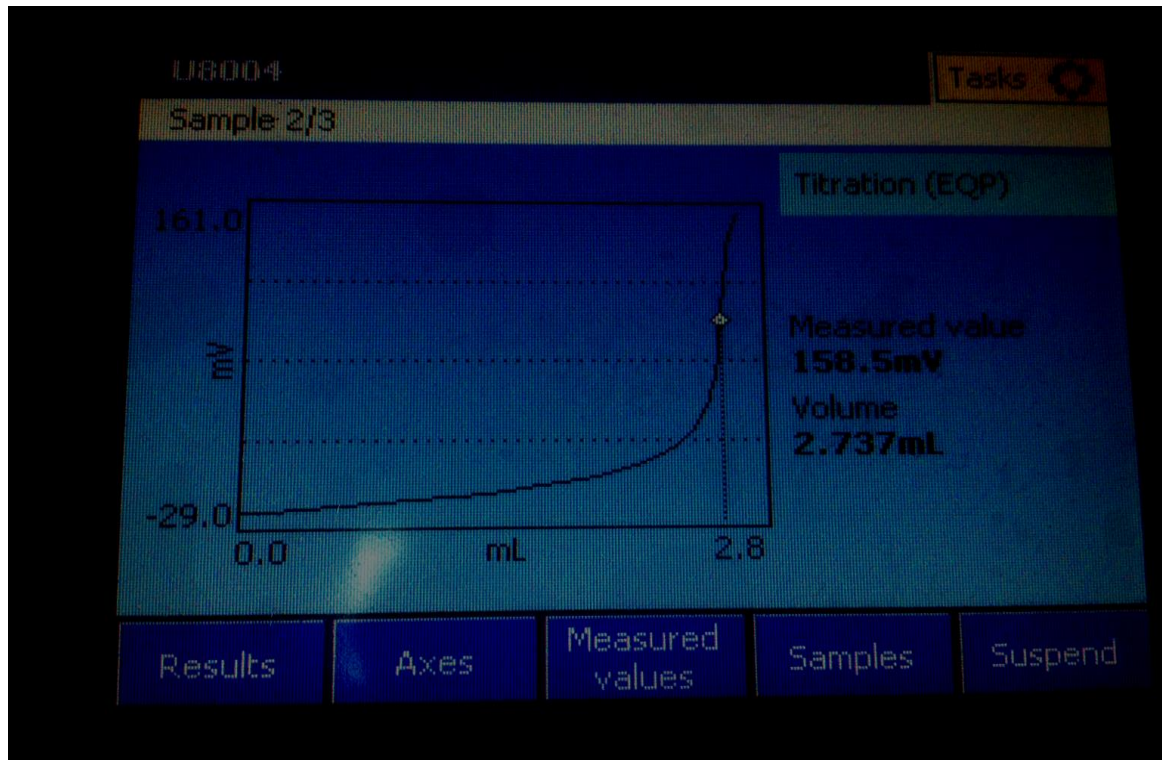
10.รอกกราฟขึ้น

บริษัท นอร์ธเทิร์น ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

หน้าที่ 13

11.กราฟขึ้นเสร็จ จะโชว์หน้าจอ Result จากนั้น กด OK

Results	
Method ID	U8004
Sample 1/3	--
R1 (Consumption)	2.679 mL
R2 (Content)	15.672 %

OK

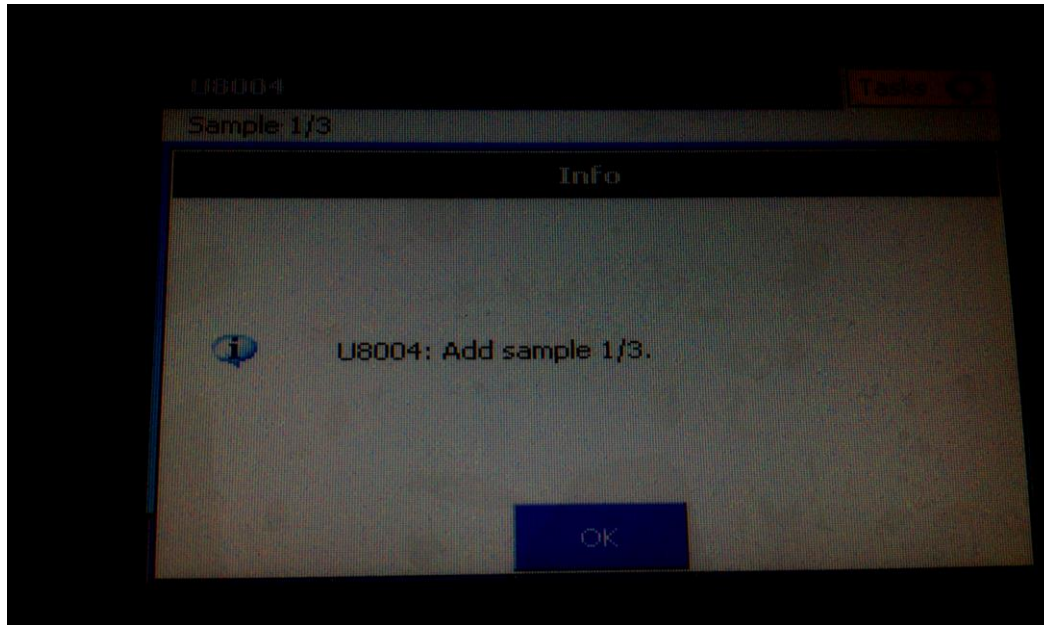

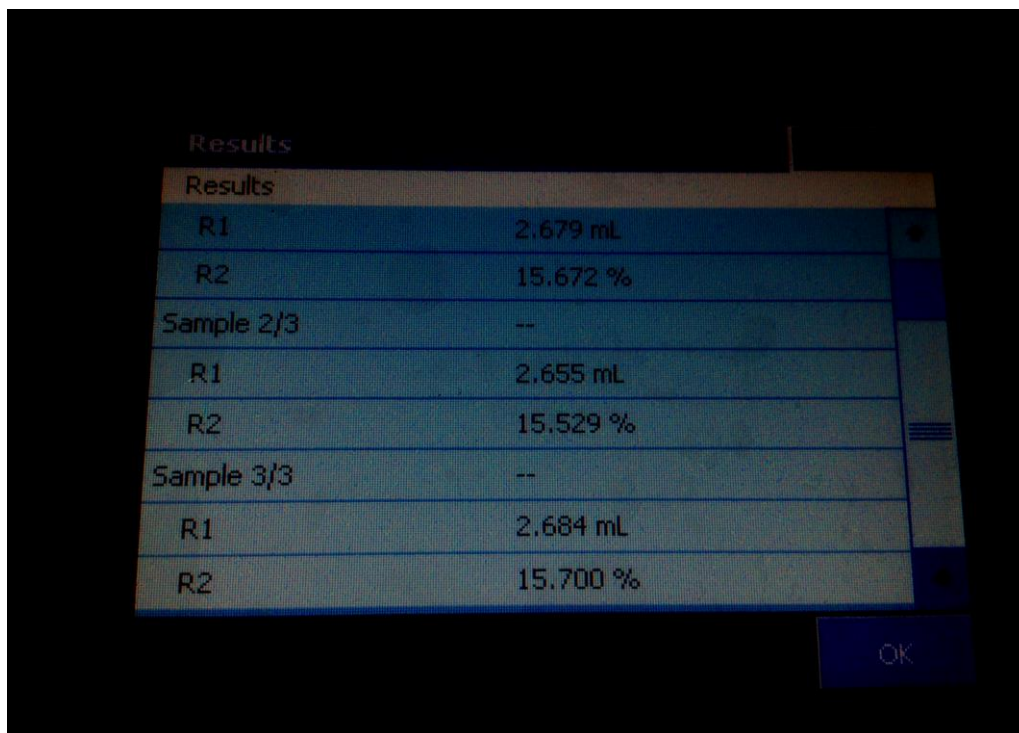
บริษัท นอร์ทเทอรัน ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

หน้าที่ 14

12.เครื่องบอกให้ใส่ตัวอย่างอันต่อไป เช่น ป้อนไป 3 ตัว จะโชว์ 1/3 2/3 และ 3/3 และ กดOK

13.หน้าจอ จะโชว์ผล ที่ตรวจทั้งหมด แล้วกด OK

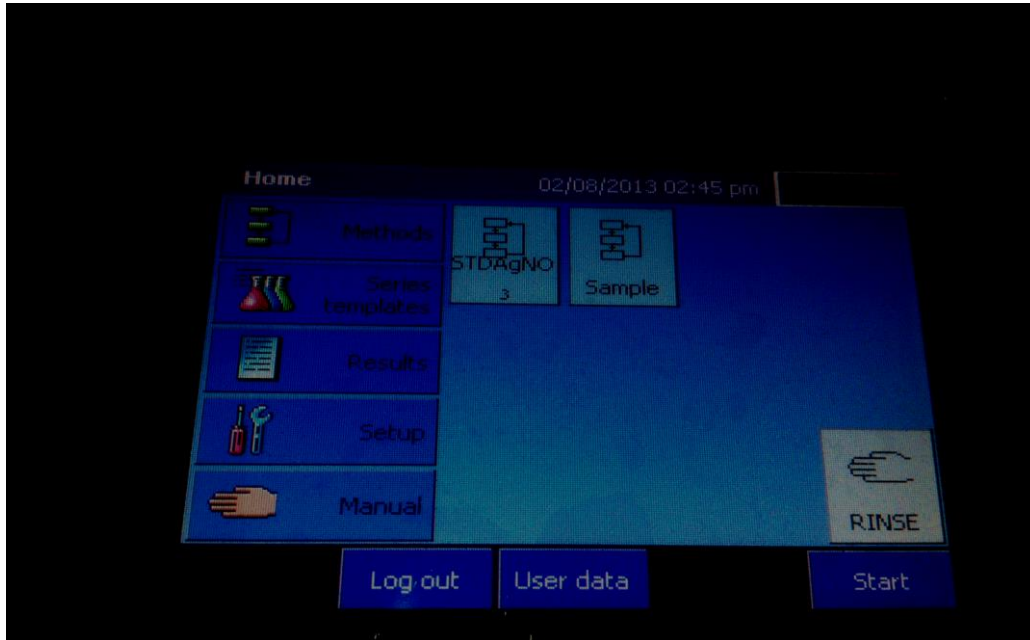

บริษัท นอร์ธเทิร์น ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

หน้าที่ 15

14. กลับมาหน้าจอ เมนู

15. ปิดเครื่อง กด Log out และกด Shut down

16. ล้าง Electrode และเก็บใน Buffer ให้เรียบร้อย

17. ล้าง ไขว้ หั้ววัดทุกครั้งและเก็บใน Buffer

บริษัท นอร์ทเทอรัน ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

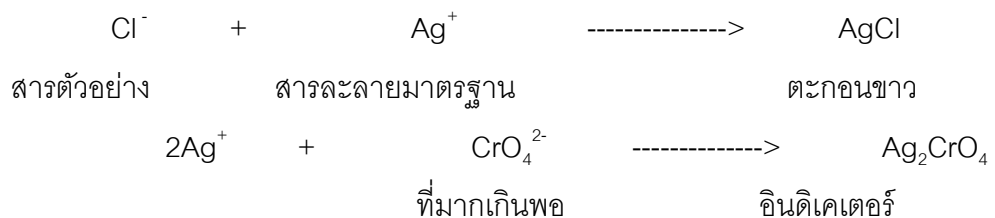
หน้าที่ 16

2.1 วิธีการตรวจวัดเปอร์เซ็นต์เกลือโดยวิธี Manual Titration

: เป็นการไตเตรทโดยใช้บิวเรตแก้วเป็นอุปกรณ์และดู End Point โดยใช้การเปลี่ยนสีของ indicator
: หลักการ เป็นการวิเคราะห์หาปริมาณสารโดยอาศัย การวัด ปริมาตรของ สารละลายมาตรฐาน

ที่ทราบความเข้มข้นแน่นอน ซึ่งจะทำปฏิกิริยาพอดีกับสารที่ต้องการหาปริมาณ (Titrand) จุดที่ทำให้ปฏิกิริยาพอดี เรียกว่าจุดสมมูล มีการเติมอินดิเคเตอร์ ลงไปในการไตเตรท จะมีการเปลี่ยนแปลงสี เราเรียกว่าจุดยุติ (End Point) การไตเตรท

ตะกอน (Precipitation) ดังปฏิกิริยา ที่เกิดขึ้น

ตะกอนสีแดงอิฐ

สารเคมีที่ใช้

1 / 50 N AgNO₃

Potassium Chromate (K₂CrO₄)

ขั้นตอนการเตรียมสารเคมี

1 / 50 N AgNO₃

ก. ชั่ง AgNO₃ มา 12 กรัม ใส่ในปิកเกอร์

ข. ค่อยๆละลายด้วยน้ำกลั่น

ค. ปรับปริมาตรให้ครบ 2 ลิตร ในขวดปรับปริมาตร

ง. เก็บในขวดสีชา และคำนวณค่า Factor

จ. ระบุวันที่เตรียม และวันหมดอายุ โดยมีอายุการเก็บนาน 2 เดือนนับจากวันเตรียม

Potassium Chromate (K₂CrO₄)

ก. ชั่ง K₂CrO₄ 10 กรัม (หมายเลข 18) ใส่ในปิกเกอร์

ข. เติมน้ำกลั่น 90 มล. ด้วยกระบอกตวง

ค. เก็บในขวดสีชา

ง. ระบุวันที่เตรียม และวันหมดอายุ โดยมีอายุการเก็บนาน 2 เดือนนับจากวันเตรียม

บริษัท นอร์ธเทิร์น ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

หน้าที่ 17

การคำนวณค่า Factor

- ก. นำ NaCl 99% มาอบที่ 105 -110 °C นาน 2 - 4 ชม.
- ข. อบใน Desicator 30 นาที
- ค. ชั่งมา 2 กรัม ด้วยเครื่องชั่งละเอียด
- ง. ละลายด้วยน้ำกลั่นแล้วปรับปริมาตรให้ครบ 1 ลิตรในขวดปรับปริมาตร
- จ. ปิเปตมา 10 มล.นำไปไทเทรตกับ 1/50 N AgNO₃ ที่เตรียมได้ โดย
ค่าที่ไทเทรตได้นำมาคำนวณ Factor = 10/t

วิธีการวัด (MOHR METHOD)

1. ปิเปตตัวอย่างมา 2 มล. ใส่ลงในขวดปรับปริมาตรขนาด 100 มล.
2. ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่น ให้ครบ 100 มล.
3. ปิดจุก เขย่า
4. ปิเปตสารละลายตัวอย่างที่ปรับปริมาตรแล้วมา 5 มล. ใส่ในขวดรูปชมพู่ขนาด
100 มล.
5. หยดสารละลาย K₂CrO₄ ประมาณ 3 หยด
6. นำไปไทเทรตกับสารละลาย 1 / 50 N AgNO₃ จนได้สีส้มจางๆ
- 7 การคำนวณ

$$\% \text{ NaCl} = t \times 2 \times F \times C_{\text{เมื่อ}} ; \quad t = \text{ค่าที่ไทเทรตได้}$$

$$F = \text{ค่า Factor ของ } 1 / 50 \text{ N AgNO}_3$$

- หมายเหตุ : 1. ถ้าตัวอย่างมีลักษณะเหนียว หรือเป็นผงให้ใช้การชั่งน้ำหนัก 5 กรัมแล้วปรับปริมาตร 250 มล. (การคำนวณใช้สูตรเดิม)
2. ถ้าตัวอย่างที่มี % เกลือต่ำ คือ ตั้งแต่ 5 % ลงมา ใช้ตัวอย่าง 5 มล. ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้ครบ 100 มล. ดังนั้นการคำนวณ = $t \times 0.8 \times F$; $F = \text{Factor}$
  3. ถ้าการทำ 2 ขั้ว แล้วค่าที่ไทเทรตได้มีค่าห่างกันเกิน 0.10 มล. ให้ทำซ้ำอีก 1 ครั้ง แล้วนำค่าที่ใกล้เคียงกัน 2 ค่ามาเฉลี่ย

วิธีการวิเคราะห์หาเกลือ

บริษัท นอร์ทเทอรัน ฟู้ด คอมเพล็กซ์ จำกัด

อ้างอิง ตามวิธีมาตรฐาน AOAC (2000) 971.27

3.เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. Titration Excellence (SP-QC-74)
2. AOAC (2000) 971.27 (Sodium Chloride in canned Vegetables) (SP-QC-75)